

Το πρόβλημα των εκκλησιαστικών δικαιοδοσιών στη σύγχρονη εποχή (Αθανάσιος Μουστάκης, Δρ Θεολογίας)

/ [Πεμπτούσια](#)

Το πρόβλημα των εκκλησιαστικών δικαιοδοσιών υπό βιβλική προοπτική: μερικές επισημάνσεις

*Το παρακάτω κείμενο δημοσιεύθηκε στο περιοδικό **Θεολογία** (τόμος 87ος, τεύχος 1ο, Ιανουάριος – Μάρτιος 2016, σελίδες 369-376).*

A. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Βαδίζοντας προς τη σύγκληση της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου, η οποία έχει προσδιοριστεί για το έτος 2016 ο παρατηρητής εντυπωσιάζεται από τα θέματα που αναμένεται να συζητηθούν σε αυτή[1].

Φρονούμε ότι ένα από τα σημαντικότερα και πλέον ακανθώδη είναι το πρόβλημα των **δικαιοδοσιών**, το οποίο δημιουργεί πλήθος συγκρούσεων στις διορθόδοξες σχέσεις κατά τη σύγχρονη εποχή. Το πρόβλημα μετά την έκρηξη του μεταναστευτικού ρεύματος από την ανατολή προς τη δύση από τα τέλη του 19ου αιώνα και εξής και τα γεγονότα που συγκλόνισαν την ευρωπαϊκή ήπειρο κατά τη διάρκεια του 20ου αιώνα έχει πάρει επικίνδυνες διαστάσεις για την ενότητα της Ορθόδοξης Εκκλησίας.

Ιδιαίτερα στον Νέο Κόσμο είναι σύνηθες το φαινόμενο να υπάρχουν σε μία πόλη περισσότεροι του ενός επίσκοποι με τον ίδιο ή παραπλήσιους τίτλους και να ποιμαίνουν ο καθένας τους ομοεθνείς του που κατοικούν στην πόλη αυτή και στην ευρύτερη περιοχή της[2]. Ως αποτέλεσμα αυτού υφίσταται αφ' ενός διασπαστική πολυαρχία στα της διοικήσεως και αφ' έτέρου σύγχυση, η οποία παρακωλύει το

ποιμαντικό, κατηχητικό και εν γένει ιεραποστολικό έργο[3]. Το πρόβλημα δεν είναι εύκολο να επιλυθεί, καθώς παρακάμπτονται τα παλαιά δικαιώματα του Οικουμενικού Πατριαρχείου να ιδρύει και να διοικεί υπερόριες εκκλησίες στις περιοχές της υψηλίου που δεν ανήκουν στη δικαιοδοσία των παλαιφάτων Πατριαρχείων. Στην προσπάθεια αυτού του παραγκωνισμού τίθενται σε χρήση ποικίλα -και συχνά όχι ακραιφνώς πνευματικά- μέσα και εργαλεία. Το εμπερίστατο Οικουμενικό Πατριαρχείο αγωνίζεται με τις περιορισμένες δυνατότητες που διαθέτει να αντιμετωπίσει αυτό το πρόβλημα, ενώ οι επίσκοποι που αποστέλλει σε νεοπαγείς Μητροπόλεις (κυρίως στην Ασία, αλλά και στην Αμερική) προσπαθούν να εργαστούν ποιμαντικά και ιεραποστολικά με μηδαμινά υλικά μέσα.

Βοήθεια στην αντιμετώπιση και ει δυνατόν επίλυση του προβλήματος της υπερβάσεως των κατά τόπους δικαιοδοσιών και της αναπόφευκτης ακολουθούσας διάσπασης μπορεί να προσφέρει **η μελέτη του περιστατικού που συνέβη στην Αντιόχεια ανάμεσα στους αποστόλους Πέτρο και Παύλο κατά τον Μάρτιο του έτους 49 μ.Χ.[4].**

B. Το περιστατικό

Λίγους μήνες μετά την Αποστολική Σύνοδο, η οποία συνεκλήθη στην Ιερουσαλήμ για να αντιμετωπίσει το πρόβλημα της αναγκαιότητας η όχι της περιτομής και της πλήρους τηρήσεως του Νόμου για την επίτευξη της σωτηρίας, οι απόστολοι Πέτρος και Παύλος συναντήθηκαν στην Αντιόχεια[5].

Σύμφωνα με την επικρατούσα πρακτική όλοι οι χριστιανοί, «ομοθυμαδόν», όπως κατ' επανάληψιν τονίζει το βιβλίο **Πράξεις Αποστόλων**, έτρωγαν σε κοινό τραπέζι ανεξαρτήτως θρησκευτικής προελεύσεως προ της εισόδου τους στο Χριστιανισμό[6].

[Συνεχίζεται]

[1] Βλ. τὸ κείμενο τῆς Συνάξεως τῶν Ὁρθοδόξων Προκαθημένων στό Σαμπεζύ(21-28 Ἰανουαρίου 2016).

[2] Θὰ σημειώσουμε ἐδῶ ἓνα ἀπλό καὶ σαφές παράδειγμα γιὰ νὰ κατανοήσουμε τὴ σημασία τοῦ προβλήματος: στὴ Σύναξη τῶν Προκαθημένων Ὁρθοδόξων Εκκλησιῶν τὸν Πατριάρχη Ἀντιοχείας, μεταξύ ἄλλων, συνόδευε καὶ ὁΜητροπολίτης **Μπουένος ΑἼρες κ. Σιλουανός**. Ταυτόχρονα, στὴν ιεραρχία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὑπάρχει ὁ **Μητροπολίτης Μπουένος ΑἼρες κ. Ταράσιος**.

[3] Δὲν εἶναι σπάνιο φαινόμενο σὲ αὐτές τὶς περιπτώσεις οἱ συγκρούσεις, οἱ προστριβές, ἡ ἄγρα πιστῶν, οἱ μετακινήσεις ιερῶν ἀπὸ τὴ μία δικαιοδοσία στὴν ἄλλη, ἡ υπέρβαση τῶν κανονικῶν ορίων κ.λπ.

[4] Αναλυτικὴ συζήτηση τοῦ προβλήματος τοῦ χρονικοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ

περιστατικού και της συνδέσεώς του με το βιβλίο Πράξεις Αποστόλων βλ. στη διδακτορική μου διατριβή (**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΓΕΡ. ΜΟΥΣΤΑΚΗΣ, Πέτρος καὶ Παῦλος στὴν Ἀντιόχεια. Ἱστορικὴ καὶ ἐρμηνευτικὴ προσέγγιση, Ἀθήνα 2011**, σσ. 248-281) καὶ σὲ ἀνάρτηση στὸ παρὸν ἱστολόγιο στίς 7 Μαρτίου 2014 μέ τίτλο «*Λίγες σκέψεις με ἀφορμὴ τὴ Σύναξη τῶν Προκαθημένων στὴν Κωνσταντινούπολη*».

[5] Μεταξύ πολλῶν ἄλλων σημαντικό για τη μελέτη της Αποστολικῆς Συνόδου παραμένει τὸ ἔργο του **Βασιλείου Π. Στογιάννου** με τίτλο «**Ἡ Αποστολικὴ Σύνοδος**», *ΕΕΘΣΠΘ* 18 (1973), σσ. 29-218.

[6] Ἡ πρακτικὴ αὐτὴ επιβεβαιώνεται καὶ ἀπὸ τα διαδραματισθέντα προ της ἐκλογῆς των ἐπτὰ διακόνων, καθὼς οἱ ἐξ ἐθνῶν πιστοὶ διαμαρτυρήθηκαν ὅτι κατὰ την καθημερινὴ διακονία «παρεθεωροῦντο» οἱ χήρες τους (Πρ. 6:1). Εὰν ἔτρωγαν σε ξεχωριστά τραπέζια, τα οποία θα διακονοῦσαν ἐξ ἐθνῶν πιστοὶ δεν θα υπήρχε πρόβλημα οὔτε θα διαμαρτύρονταν «προς τοὺς Εβραίους» (Πρ. 6:1).